Мирјана Петровић

ЕКСПЛОЗИЈА СИНТАКСИЧКЕ МАШИНЕ ИЛИ О САВРЕМЕНОЈ РУСКОЈ ПОЕЗИЈИ

Шаролику и разгранату капиларну мрежу савремене руске поезије тешко може сагледати и испратити чак и најбољи историчар руске књижевности. Ова распршеност, и иначе својствена постмодернизму, у руском кључу остаје нејасна уколико се не познаје срж, односно заметак овог културно-уметничког феномена, који умногоме подсећа на камелеона. Тај заметак се руској поезији формира већ крајем педесетих година XX века, да би се кристалисао седамдесетих и осемдесетих година и створио врсту спојених судова. Два основна „суда" тог сложеног система представљали су концептуализам и метареализам. У атмосфери тоталитарног режима, у којем је књижевност била контролисана и уједначена, „средњашка", и у којем нико није тежио посебној индивидуалности, док су „дебели књижевни часописи" избегавали естетичка питања и штампали дозвољене ауторе, у „самиздатској" делатности је кључао живот. Мноштво кружока, школа, групација, које су често биле веома далеке по естетичким схватањима, било је уједињено својом „самиздатском", незваничном делатношћу. Томе је доприносио и „самиздат", односно разграната дијаспора, коју је СССР игнорисао, а која је плодно стварала изван матице и потпомагала штампање „самиздатских" аутора. У таквој клими све уметничке тенденције са Запада ипак у одређеној мери имају утицај и на руску поезију (на пример, поезија Драгомошченка и америчка language school) и стварају погодно тле за развој савремених токова у поезији. После распада СССР-а и пропасти блоковске поделе света у Русију вртоглавом брзином стижу све вредности и тековине глобалног света. Ова демократизација брише у потпуности претходну совјетску слику и разбија све њене категорије – нестаје подела на матицу и дијаспору, не постоји званична и „самиздатска" књижевност, све маргиналне групе и правци

излазе у први план (политичка равноправност, феминизам, хомосексуалност, плурализам животних стилова...). У таквој клими свако „писмо" и свака тема су подједнако вредни и важни. Ова појава доноси и брисање неких локалних црта, то јест повезивање Русије са светом, а њено укључивање у све светске токове доприноси и непрестаној миграцији руског становништва, тако да се локалне школе и колорит губе у надиру крупних, глобалних тема и интересовања. Оваква расподела снаге омогућава поезији деведесетих да „изненада" процвета и за непуну деценију проживи све метаморфозе постмодернизма. Иако се трагања руске постмодерне темеље на концептуализму и метареализму, она их не превазилазе, већ их продубљују и претапају у нове творевине. Тако, концептуализам, који у својој основи има идеју „концепта" као самосталне уметничке творевине (концепт као дело, а не дело са концептом) и који ствара нове облике условности, отвара врата постконцептуализму. Један од представника постконцептуализма („Нове искрености"), Дмитриј Водењиков, покушава да са носталгијом (за разлику од концептуалиста, чија је основна алатка – апсурд) говори мртвим језиком и испражњеним језичким клишеима, потирући сваку експреисвност метафоре и покушавајући да емоционалну обојеност постигне „чишћењем" концепта. Ипак, концепт је и даље апстрактна идеја која је придодата одређеној ствари да би се демонстрирао њихов неопозив раскид. Ову поетику промовише и песник Александар Скидан, некада близак метареалистима и Аркадију Драгомошченку, а сада на граници између концептуализма и Нултог стила („Велики пораз"). Његова последња збирка *Раскид* најочитији је пример концептуалног поигравања са стварањем и разградњом одређеног појма који се прати кроз историју сопствене (и светске) књижевности, тако да песма понекад обилује препознатљивим цитатима, ритмом, строфиком. Други стуб савремене руске поезије „метареализам" не тежи огољености и примитивизацији исказа, већ напротив трага за обједињеном реалношћу, која ће у себи превазићи раван реализма и продубити га, откривајући свет многих реалности, многоструки свет. Метареализам се не одређује као супротност реализму, већ као обједињујући фактор до тада биполарног, телесно/духовног света. Он од метафоре напредује ка метаболи, од метафизике ка метареалији. Аркадије Драгомошченко је управо један од представника метарелизма, како у прози, тако и у поезији, прелазећи у својим делима од метареализма ка континуализму. Семантичке границе речи и реченичних делова се овде бришу и значење речи има „одложено" дејство које повлачи активирање многих, често неспојивих и неочекиваних значења. Подједнако плодно се развија и презентализам, полистилистика, лирски архив, неопримитив, иронична поезија... На трагу

гогољевских метода (као представници ироничне поезије) јесу и песници Андреј Родионов и Андреј Агејев. Родионов преузима омиљеног јунака Гогољевог „Шињела", такозваног „малог човека", али у савременим условима он постаје маргинална особа маргиналног статуса у некој врсти „травестиране баладе", док код Агејева превладава фантастично и гротескно појављивање јунака налик на ране Гогољеве приповетке, у којима је јунак окован демонским силама природе или потпуно деперсонализован попут „мртвих душа". Футуристичка заумна потрага је своје настављаче нашла у поезији Наталије Азарове, чија се језгровитост понекад своди на херметичан језик, док се посебан облик „високог модернизма" јасно очитује у стваралаштву Сергеја Завјалова. Његова филолошка усмереност на античку прозодију и ритмику васпоставља и реактуализује читав антички поглед на свет путем минималних фрагмената (и визуелно и смисаоно). Тако, превод постаје оживљавање, а фрагмент – реконструкција несталог, изгубљеног погледа на свет или етноса.

Сви поменути аутори, као и њихове методе и погледи, део су засад несагледиве постмодерне експлозије руске поезије. Реактуализација или деконструкција како руских културних концепата, тако и светског наслеђа, представља неодвојиви део савременог руског стваралачког поступка. Остаје да се овај саткани космос прати, и кроз стихове Александра Скидана, и надаље:

„Архаичан сусрет на операционом столу
(интерфејс) алетеје
и шивање машине синтаксе
што јој зашива нашминкана
филозофијом уста"

АРКАДИЈ ДРАГОМОШЧЕНКО

Рођен 1946. године у Потсдаму. Завршио Филолошки факултет Виницког педагошког института, затим Драмски факултет Лењинградског института позоришта, музике и кинематографије. Добитник је награде „Андреј Бели" за прозу (1978. године за роман *Расположение среди домов и деревьев*). Први пут типографски објављен 1985. године; прва његова књига објављена 1990. године. Добитник је награде електронског часописа *PostModernCulture* за 1995. годину. Објавио је шест збирки песама у Русији и две у Америци.

* * *

Трофиму К. Драгомошченку

Зар је то твоја кривица? Моја? Кажу, пролеће ће,
а теби је онолико колико ти је увек и било,
и уз то – не сањам те више.
Још си говорио тај прошли пут... али шта?
Шта има смисла? Говорити: зар је мало? или је много?
Ниједан хоризонт није тако веродостојан, као онај, што је оцртан
падом камена.
Да, реке теку, сакупљајући артеријску снагу простора?
Граматика не подноси немост, крхотине воде,
засек рибе, птичји урлик због брежуљка у зору?
Подводна крљушт, наравно, и пераја, сенке, босе ноге.
И још неко, као коцкице у књизи аритметике.
Ускоро ће лица поцрнети од сунца. Заиста је тако.
А можда је и добро што је тако – лети је лакше, лети
не мораш да се осврћеш уназад, па чак и сенке небића
траже хладовину у ломачи куће, топећи се у зидовима спратова,
исцепаним начисто корењем ораха, драгољуба, шебоја.

Чак и тамо где беху и где се не треба враћати.
Милосрдан је свет. Зато је вода у таласу, у затону затим.
Не треба се враћати више у тешко тело, утискивати се
у успаване мумије цигарета, сред фигура вина,
телурских књига, гледајући нетремице у зенит,
стајати ко запрепашћен лискуном.
Не треба се ни враћати,

ни остављати, кад несаница, као дете по растанку,
заплиће лудилом срце. Неразумно,
кажу му, „где ћеш?” – кажу му – а оно,
попут тела, у цепљењу од богиња, чворовима прелома,
заласцима театралних рана, у тетоважама инверзија, а ко је – клица када
ништа не остане ни са њом, већ само нејасна слова,
магнезијумов лед скалпела, и друго.
Јасно, у исто таквој гомили тела, када дође време,
и, судећи по свему, никада те више нећу сањати.
Није до месеца, ни до пролећа, доба грла.
Старе снови, распадају се на комаде, и злато њихово
се наслојило стајама летећих риба, ослепелих над крљуштима дубина.
Зато што – ето ти! замало да заборавим – не видети
те у белом копорану у сумпорним кристалима јоргована.
Терао их рукама, давећи се, бежао
(ето одакле оно што се јави хиљаду година касније).
Остало је још мало да се види,
као када се налактиш на топлу хаубу вилиса. Шта би могао
рећи тада? Како би могао схватити оно што не схватам данас?
Како се неподношљиво свеже и косо осећа бензин,
и неке у даљини беле хаљине жена.
Наравно, вода, ирис, вреле бакарне кошуљице, кратковидост.
Али чак и без помоћних стакала видим
како између тебе и мене расте и расте небо,
уздижући се више од Хималаја.

* * *

„Када... и тако даље – позовем оне,
што разабиру слова, и не само то.
Него и оне што гаје наклоност за ино.
Вероватно ћу чак отворити фасцикле са фотографијама.
Не спорим, ретко ко ће препознати лица
у која ћу се загледати. Писма, записи, остало;
правио сам их за новац, и не само због новца.
Да бих видео боље, спустићу главу.
Али оно што ћу угледати – неће проговорити.
Себи – ништа. Јер ништа је ништа,
ако отвориш фасцикле, плакаре, столове, свет, прах;
прозори, било која набрајања, преврнути чашу,
разбити наочаре и расцепити шкољку.”

НОЋ И ДАН

Зар је ико знао да између ноћи и дана нема ничега?
Тамо, где су несамериво високе непотребне тополе
и где је превише пирамидалне прашине – тако је усијано лака
на, готово, путевима.
На, малтене, скретањима, стаза под небом. Оним
под којим у 5 ујутру аметистов голуб је
попут лончарског отвора птица. У одсуству ичега.
Где је роса до колена еребу. И доток ваздуха увис је стваран,
и отац би тада говорио: добро, идемо, и нека те не буни
ни комшијски поглед, ни оно што ћеш видети. Видели смо штошта,
он је све то знао, а ја сам знао да ћу се томе вратити после –
страх, муцање, а даље описивање.
Нико не зна тачно где себе започиње готово ништа.
Јер нема потребе чак ни да мисли „о себи".
И затим: да би видели да „о себи" нико није видео иза:
затим разлике пролећа – тамна дуга вена,
онда после лебдења, када сам само са тобом. Између ноћи и дана
окрени се ка, малтене, тополама, кривудању
суве трепавице. Не отежи у белом праху, готово утехе, напола,
малтене, складности, зато што окрет главе није вредан тога
што је – између ноћи и дана. Али ми и јесмо оно
што не значи ништа. Већ смо оно што смо били, у чему као
у струјном поткриљу прашине, нестајемо укосо.

2006. година

СЕРГЕЈ ЗАВЈАЛОВ

Рођен 1958. године у Царском Селу код Петербурга, у породици која води порекло из Мордовије. Завршио Филолошки факултет Лењинградског универзитета (класични језици). Почео је да објављује стихове у петербуршком „Самиздату", био члан алтернативног савеза писаца „Клуб 81". Аутор је три зборника: *Мелика 1*, *Мелика 2, Мелика 3*, припрема четврту књигу *Речи,* као и књигу есеја. Превођен је на многе језике. Живи у Финској.

ИЗ ЗБИРКЕ *МЕЛИКА* (књига прва, циклус „Све одређеније”)

БЛАГОВЕСТИ

Окрет трамвајских шина
светиљке одраз у кожи мантила
пацовски мирис свечане
запамти то тело моје и са њим одступи

тело моје мој груби сустанар кога ја
мрзим са свим његовим циљем и болом
и са тим шљаштилом што се са овим
далеко римује
Сачувала сам у сећању слађани страх не пред њим
и још сам сачувала плод у својој утроби
изливено семе је бесплодно али сам чула
крила су тукла и тукла о ваздух

* * *

О ветре фински што опет си код мене упао
(и крзно не може да скрије лупање срца)
Мирис пролећа мирис прорастања и гњилежи
стих у споредним у свечаним
где жар поклоњен радијатора

Не дрхти тако дочекаћемо и ми
и вечерњег блистаја топлих сметова
и дозивајућег на чашу вина
поцрнелог окопнелог снега

и ту ноћ и опет финску када
младице у императорском парку мом
нежно треперење нимфи
и твоје позна се дисање

* * *

распознаћу
слух мој је трепераво сув
сваки шуштај у жилици твојој
и осетљивост плоти моје у очекивању јесењем
разобличићу

звезде у августу су тако високе
тако безбројне
и бесана писма теби
не прекидај тако је лако прекинути ту танану нит
мог бојажљивог ретка

* * *

пробуди моју реч
о куглице закотрљана по мастиљавој нити ретка
унакажена
пљеском његових узвика
од њих је у мразу ове страхотне пијане зиме
остала само пара
дисања
од тренутног осмеха

И душа
као пребијен дечкић рида
сакрити се
да не види нико

О како је горка та тежина мојих одежди
степеници пута мог тешки су
и крик да ли из сна да ли из сећања
звонко скаче по њима

Ништа не рећи

Ослободи умири
тај оперски кликтај у мозгу
о куглице метална

у модрој течности мастила
АНДРЕЈ АГЕЈЕВ

Рођен 1969. године у Мурому. Збирка песама *Потраге причљивих риба.* Већину песама објављује слободно на интернету и у часопису *Воздух*. Програмер по струци.

ИЗ ЗБИРКЕ *ПОТРАГЕ ПРИЧЉИВИХ РИБА*

* * *

„Алиса!”, драо се неко под прозором. „Алиса!”
И за минут опет: „Алиса! Алиса! Алиса!...”
Погледам – тип под тополом, љуља се, кружи, дозива.
И тек јурњава кола од њега бучнија бива,
и опет: „Алиса! Ма, дођи ’вамо, ’ајде, Алиса!...”
Седео сам на табуреу и гледао са балкона,
У крошњу јабланову, у нивоу трећег спрата приметио риђе мраче –
„Е, мајку му – помислим – па да, и за њих смо одговорни”,
И долијем црног још малчице...

„Човече, ако викнеш још једном, убићу и тебе и ту кучку”, –
чуо сам пар нивоа ниже,
А тип је сео на земљу, покрио лице и, изгледа, заплакао.
„Брате, лаганица.” То кажем ја. „Чекај мало”, –
Спустим се, попнем, дохватим и ево – смазала кобасицу
и прсте му лиже...
„Да попијемо?” – пита. „Него!” Онда смо и казашке дунули макове
Ваљда, гуцнули. Мачка је спавала, ко клупко смотано...
„Следећи пут”, већ код врата се окрене,
„Убиј ту кучку, до курца”.
У стану сам, скинувши гаће и мајицу,
долио још. Био је фудбал, ваљда Немци – наши,
Умио се, приметио да већ два месеца нисам мењао пешкир,
Гледао у екран – нешто је трчкарало, титраво,
Као кад вагаш, или си васкрсао, шесторуки Шиво...
И нешто риђе је лизало прсте, и неко је тражио стих –
Око дванаест је попустило, легао сам да спавам, напољу је било тихо...

* * *

нађеш у књизи, старој, случајној, отвореној на страни стотој,
наједном реч – и уздрхтиш... ти сањаш. сањаш. склопи.
ал' слика се стално враћа, и звук хладној соби отет –
та златна рибица, жар птица... и дрхтиш у лед потопљен.
а сећаш се, луди и срећни – сред уснуле степе – коњокрадице,
дрскости, пркос, подругљивци – у тами, без узде, без коња,
ко муве усред ћилибара.
Орфеју повратка нема. бадава.

у голом маленом гају заспале тобџије у тишини.
ал', ђулад, ал' влажна земља, ал' гротла, дигнута небу,
пробијене рупе црне, нишани, бреше, празнине,
до мучнине туђ стан. пролеће. ишчекивање бега.
што у Тори твојој прочитам, у пртењачи својој напипам –
тамо ћу опет – у зодијак, ко прашина на тамноме стаклу.
а ако се деси шта паклено,
дозволи и то да присвојим...
у кревет. устајеш ли – буди мудар, и сместа сад гимнастка,
и са ентузијазмом – на посао, и месечни план – за недељу!
трчи и трчи без огледања, загонетка, одгонетка, загонетка.
пар речи у згужвану свеску. ех, глуп ли си ипак, Јемеља.
обрн'о – са осмине на пола, ма који Хоџа Насрудин.
развлачи и даље. јер близу је тај вртлог, тај крај.
док летиш још се сећај –
оцу, ваљда, духу и сину...

***

опет у лудом склоништу твом,
мишји писак – не спавају, гребу,
и поново бројиш, поново
мишеве, слонове, врагове, жабе.

шкрипне фотеља, зину вратанца,
шкрипне срце, згрчи се ноћ.
по закону Џула-Ленца –
помози! – покушавао сам ти помоћи!...

хтео сам... – склопи, мили, окице –
deus-deus – да наставимо игру?

да потрчимо, да полетимо слободици –
зец, патка, ломимо иглу.
испод гриве коњ сурово гледа,
не чује се корак, опрема чудна.
а доле – вуци сулуди
завијају тужно, плачу, будни.

***

паучић Тимка је на свом паучинастом концу
направио три круга око Земље 268 година пре Гагарина.
а ракун Тупи Носи је ушао у плетену индијанску котарицу
и 1475. године прешао Атлантик и изашао недалеко од Талина.
живео у јами испод бора, онда се спанђао са псом,
била је јесен, и кад су спавали покривали су носеве шапом,
живели су дуго и срећно, убио их ловац истовремено,
стари Тиинву, што је волео напитак од хмеља, покривен пеном.
Тимка се још дуго у љуљашци
                у његовој вуненој љуљао иза пећи,
три норне су му сакате муве довлачиле,
умро је 1919. годину дана после вечитог Јеврејина,
једноставно у сну му тихо стаде срдашце.
Кристи је било 8, плакала је готово недељу, али никоме
од одраслих није рекла ни речи.

НАТАЛИЈА АЗАРОВА

Рођена 1956. године, дипломирала на Филолошком факултету МГУ, на коме је и магистрирала. Аутор је више збирки песама, објављује поезију, графике, научне радове у великом броју часописа, алманаха, антологија. Један од сарадника пројекта „Арго”, који обједињује све иницијативе за подршку савременој руској књижевности.

ИЗ ЗБИРКЕ *КЊИГЕ И КРИЛА*

* * *

вода се перута крљуштима – март
                за ушима шуме – топло је
                његово сунце и вода
                помешани су у истој посуди

овде
прокрчене хорде радости
рупа
закрпљена

искрено
стоји језеро

оно је најукусније парче
извадила сам га
из средине мора

и – они

и колико су само драги они са том својом
неурачунљивошћу

тачни
у модро забодени
тамо где их нема – јасно је

* * *

А. Монастирском

дечак
звуком
скоком
по асури
по спрату

додирујући врх ума
у машинама су
другачији шумови
у миша
и шум музеја
мисао о мишу
препознаш
по смотуљцима

мисао о дечаку
сасвим

прикуцава
за земљу

* * *

нисам анђео –
и ја једем и пијем
и мени је као и њима својствена
љубав према користи
мржња према беди
три године сам спавала на тераси
до танчина прецртавајући океан

машине су прошле као шарене
миро к-на теби радуј се
а – ја:
мир-окна мени једном – и
пробудих се изван дана

моје постојање
модерно је као
божић

ДМИТРИЈ ВОДЕЊИКОВ

Рођен 22. 10. 1968. у Москви. Песник, лидер „Нове искрености". Играо у документарном филму Александра Орлова *Песник*. У оквиру фестивала „Територија", који је одржан 2007. године, изабран за краља песника. Издао два диска песама: *Водењиков не баш за свакоґа* и *Друґи диск*. Писао за новине „Взгляд" и часопис „Русская жизнь". Водитељ је ауторског програма о књижевности и поезији на главном државном радију. Аутор је песничких збирки *Holiday* (1999), „Как надо жить – чтоб быть любимым" (2001), „Мужчины тоже могут имитировать оргазм" (2002), „Вкусный обед для равнодушных кошек" (2005. стихи и интервью Светланы Лин), *Черновик* (2006), *Книґа Рун* (2007), „Здравствуйте, я пришел с вами попрощаться" (2007).

БЕСМРТНА ЉУБАВ – ОБИЧНА ЉУБАВ

Свестан сам да све доленаведено
можда и не поседује велику уметничку вредност.
Али ми услови мог духовног живота налажу

да напишем све ово – у супротном,
престао бих себе да поштујем.
А то никако не могу да допустим.

ОЉИН САН

Рат је. Паника. Евакуација.
Кажу јој: „У суседној згради је ваш муж".
Она трчи тамо, не знајући ко ће изаћи: ја или Жења.

У сусрет јој излази отац. Истина, млад је, као на фотографији, она га таквог није видела.

Говори јој: „Ћеро, морате да идете".

Он има 25, она 38.

***

Има једна фотографија
(која ме јако нервира),
на њој си у плавичастој школској хаљини и глупаво гледаш у објектив
(тако девојчице увек гледају,
и у том погледу су дечаци паметнији).

Прође 25 година
(ил' 26),
и скоро ће сочни пупољци да пукну и заплове у некакву модрину.
Али зашто ми је онда тако тешко?
А у ствари,
још од самога почетка
и – обрати пажњу – у присуству моме
у теби се збива дело тако злобно,
једино, може бити, велико,
и то дело – мени нејасно.

Ал' мене, шта се то мене тиче, шта се
мене то тиче – мене
до мене шта је?

ОЉИН САН, поновљени

Туђа ноћна соба.
Туку ме, понижавајући ме, и још мојом кривицом,
у ствари, обарају ме.
Сан се тако често понавља, да је она чак запамтила
шаре на тапетама.
Али једном се нешто дешава. Ја изговарам једну реченицу
и моји мучитељи се размичу. Ја прилазим вратима и отварам их.
Први пут она види како силазим низ степенице
и излазим на улицу.
Тамо је стала киша. Идем по калдрми. На мени светли мантил.
Оља се буди. Сан се више не понавља.

***

И све што сам добио
од својих бедних стихова
(сва незаборавна срамота)
и то, што ја сада стојим пред девојчицама и типовима
(по правилу, све старијим) –
све се то не да сакрити рукама

„Ш'а бленеш? па обучен сам,
мада, је л' да да
изгледа
да ћу сад да се скинем"
дакле – због тога,
управо због тога,
због свега тога – не остављај ме.

ЈОШ ЈЕДАН ОЉИН САН

Гомила. Ја сам на сцени. Сви седе.
Због неког разлога држим говор на додели Нобелове награде, иако
то нико од мене није тражио.
Говор садржи и овакво место: „Истина је оружје слабог.
Лаж је оружје снажног. Будући да у првом случају
пребацујеш одговорност на друге,

у другом је узимаш на себе.”
Говор се завршава речима: „Па ето, добио сам вашу награду.
И шта сад?”
Сви устају.

* * *

Ето, тако стално живот осећаш,
у себи и под ноктима,
и тутњи ти у костима,
у џепу си му затурен,
као последњи бедник преплашен.

Склопио сам очи

и климам главом,
ал’ свеједно сам сав зелен од страха.
Уосталом, могу и да умрем.

Па добро, што ме,
боже, гулиш:
дошло му је, ил’ му прија
кад сам ја го као пуж голаћ,
ил’ ко мравињак растурен
ил’ ко жвака залепљен за пеглу.

Очигледно да тако и треба.
Мож’ бити да је чак и похвално.
Ал’ нешто не разумем:
у крви,
у капуту,
у кревету,
на ветру
(ово ми се баш допада)
ојачао, одрастао, мали, мртав,
јесам ли му се бар једном свидео?

По писању грофа Јакова Вилимовича Брјуса, чувеног вешца и бајача: „Дечак који се тад роди биће љутит, ташт, бојажљив и непостојан као жена. Способан је да тајно лаже и одликује се нечасном

неискреношћу.
Затровано срце, а лукавства лишено. Туђ живот не штеди, а за свој ревнује. Осим тога, многе ће навести на грех, а при том од бога неће зазирати.”
Све је то о мени. Али ми то не ласка.
Шта је то натрпано у нутрину нашу за рођења, није наша ствар.
Ни да је развежемо, ни да је истресемо не можемо.
А ипак, човек мора да врши надљудске напоре.
(Али ћу вам детаљније о томе испричати у својим будућим стиховима.
А засад –
Сваки однос је својеврсна рехабилитација.)
То је у одређеној мери договор двоје људи
(па, највише троје), да ће подржавати
једно друго и неће дозволити да пропадну на рубу
зјапећег бездана и распадања.
Уосталом и Оља је добра. Диктирам јој преко телефона:
„Ојачао, одрастао, мали, мртав” –
А она каже: „Та шта – опет о јадном срулику?”

О господе,
шта не знам још
о смрти ја
(а и не знам ништа),
ал’ ако бар нешто вредим
(а макар нешто ипак вредим)

„Гандлевски, Кочњев, Рудњев, Морев и ја”

Изволи, вољена, рођена,
једина, смртна, жива,
од свих, од нас,
било чија смрт, било чија
само не твоја.
И последње. Сањам.

Ја сам Лав Толстој и возим се метроом. Сви седе.
Ђаволи ме врте, а Оље нема.
Осећам да ме снага издаје, хватам се за рукохват
И вичем: „Ма како вас није срам. Та ви видите: сам сам.
Не могу да стојим.
Ја је – волим”.
Сви устају.

АНДРЕЈ РОДИОНОВ

Рођен 1971. године, живео у Москви, био члан панк бенда „Братья-короли”. Стихове објављивао у алманаху ,,Вавилон и Авторник” и многим другим часописима. Аутор је неколико збирки песама и победник турнира „Руски слем” (2002). Номинован и ушао у ужи избор за награду Андреј Бели 2004. године.

КАД МИ ВЕЋ ДОПАДНЕ ДА БУДЕМ МАРКИЗ ДЕ САД

* * *

Јулска беше ноћ, 1989. година
сви купачи, што беху у том апартману
и особље техничко, народа маса огромна
сви нестадоше у једном дану

Ко зна где их однесе некаква колера
у мочвару, велику мочвару трагови воде
кеве се своје сећа чика Валера
и сећа се свог посла у пансиону онде

Ујутру, чика Валера, попут неког бодигарда
преузео смену, ал’ не зна кога би бранио
по пустом врту белих овчица крда
и њих је у оквиру апартмана хранио

Кексом су клинци нудили овчицу сваку
а оне сад од зида до зида базају тако
многима чика Валера личи на сељака
и знан им беше као скупљач брабоњака

Ипак су купачи у бездану нестали мочварном
знао је чика Валера да је на месту апартмана тог
било село, место скроз непривлачно и мрачно
чије сељане однесе ноћ; куда – не зна ни Бог

Уђе чика Валера у гунгулу где је сад менза
столови пластични, лов и риболов на паноу зидном
и тада се сети да су у том селу, не тако екстра
еда мушкарци ухватили русалку и силовали бестидно
Утом се срце чике Валере прену и згрчи
на паноу једном, декаденција брежњевска
из гомиле, злобне и наказне, рибљи реп штрчи
јасно је да је овде силована русалка

Није ти жао, чика Валеро, старих и деце, зар не?
жалосно је бректање у мочвари нечисти силоване
сећа се чика Валера мајке своје – виле водене
и опет брабоњке скупља главе умирене

Не тону у бездан мочваре само беле лати...
живела је неприметна у воденом крају девојка
неки је младић једном грубо на брежуљку обрлати
од стида се удавила, а опет силована као русалка

Том је првом момку још можда и опростила
истина, Древљанка може опростити доста
а то, што се цело село најело мочварног ила
и смешано са русалком, силом нечистом поста

И туристи, гледајући у мензи на пано
шта је већ уметник казати хтео, и шта испаде
и можда је пред том сликом неког и говор ган'о
трипут силована, и 100 лета млађа она постаде

Ти, да кажем, пуцњи из давнина
криве и оног, без погрешке ине
и зато ме на изложбама ретко има
и опрезно слушам савремене риме

То је у нас Руса обичај у народу
спој доброте велике и малене тајне
не знаш ништа, да живот буде благородан
да не бисмо ишчезли игром случајном

Зима је, гране црне и голе под снегом
у апартман мртви води липова алеја
још је гори терен одбојкашки под снегом

још непријатнија статуа (Пионирка ил’ Психеја)